

SOS LUBENEC

Informace k hlubinnému úložišti vyhořelého jaderného paliva

Duben 2018

Úvodník

Vážení čtenáři,

od vydání našeho posledního občasníku uplynuly více než tři roky a podle dotazů, které se k nám dostávají, je patrné, že informace o aktuálním dění kolem přípravy hlubinného úložiště prostě chybějí. SÚRAO lidem v lokalitách sice pravidelně každé čtvrtletí doručí až do domu svoje nablýskané Zprávy ze Správy, ty ale měřítkem objektivních informací zdaleka nedosahují kvalit ani reklamy na přípravky pro odstranění plynatosti zažívání. V obou případech se jedná o druh reklamy, jen státní propaganda předstírá svou navoněnost v prvním případě něco jiného. V celostátním měřítku se do této „hry“ zapojily i Deníky. Čas od času otisknou literární útvar, který se tváří jako odborný redakční článek, ačkoli

ve skutečnosti jde jen o neoznačenou placenou inzerci SÚRAO. I takové způsoby volí stát, aby ukázal také masám mimo lokality, kterým směrem se bude ubírat cesta pokroku. A kdyby to náhodou někoho děšilo, zpravodajství veřejnoprávní České televize ho uklidní dovětkem, že úložiště má začít fungovat až v roce 2065. Dnes nepodstatná a podružná informace o počátku fungování úložiště může v prolhaném mediálním prostoru zaujmout leckoho více, než jiná podstatná. S informacemi od nás byste neměli být překvapeni, že už letošní rok 2018 má být tím, kdy stát učiní kroky, které pro jednu z lokalit mohou znamenat symbolický palec k hlíně. Za ruce v klíně, jak zpíval klasik...

Pavel Pavlík

Nás si nekoupi! Jaderné smetiště nechceme, znělo v Ratibořicích u Dukovan dne 31. března 2018.

Ne. Jednoznačné ne řekli obyvatelé Ratibořic hlubinnému jadernému úložišti. Důvod? Obavy a nedůvěra. Nedůvěra v systém a v lidi, kteří rozhodují.

Místní lidé nevěří prakticky nikomu a ničemu. Patrné to bylo na setkání obyvatel obce s šéfem Správy úložišť radioaktivních odpadů (SÚRAO) Jiřím Slovákem ve čtvrtek večer v místním kulturním domě. SÚRAO lokalitu za ratibořickými humny zkoumalo a nazvalo, že je pro ukládání radioaktivního odpadu vhodná. V průzkumech chce proto SÚRAO pokračovat. „Nyní máme devět lokalit. U každé posoudíme bezpečnostní a technická kritéria a z nich chceme do konce roku vybrat čtyři,“ popsal Jiří Slovák. S ovacemi se nesetkal. Naopak. Pískot se ozval poprvé, když lidé uslyšeli, že obce nebudou mít možnost průzkumům zabránit. Znovu sál vybuchl o hodinu později, když vyšlo najevo, že SÚRAO o stanovení

průzkumných území už v tichosti požádalo. Zhruba před týdnem. Kdo do té chvíle ještě věřil, že správa úložišť hraje s obcemi otevřenou hru, věřit přestal.

„Copak je možné takto zatížit budoucí generace? Máme tady jadernou elektrárnu, bývalou jedovatou skládku v Pozdávkách, skládku v Petruvkách. Teď nám tady chcete udělat ještě jaderné smetiště,“ rozzlobila se místní Věra Henešová a položila na stůl petici s 1526 podpisy. Petici podepsali vedle místních i obyvatelé dalších okolních obcí. Nesouhlasí s budováním úložiště ani s průzkumy.

„Nezáleží na penězích, protože rozhodujeme o generaci, která se ještě nenarodila. S úložištěm nesouhlasíme a souhlasit nikdy nebudeme,“ opáčil rezolutně jeden z místních mužů.

Zdroj:

<https://www.denik.cz/ekonomika/nas-si-nekoupi-jaderné-smetiště-nechceme-znělo-v-ratibořicích-20180331.html>

Spící zlomy

Nedávno jsem viděl v televizi Prima dokument, kde se v Německu tamní geologové pokoušeli zjistit chování tzv. spících, starých, na povrchu nerozeznatelných zlomů. A protože je to analogie jáchymovského zlomu, procházejícího v těsné blízkosti Čertovky, zaujalo mne to.

Víte, co mají společného města Piemont, Lutych, Basilei, Kolín nad Rýnem a Londýn? Právě tyto zlomy a ještě něco. A to katastrofy v podobě zemětřesení. Napětí se v těchto zlomech prý hromadí neuvěřitelně dlouho. O to je ničivější zemětřesení, když se uvolní. Ničivější je také díky jeho nečekanosti. Přibližně v roce 800 našeho letopočtu došlo na takovém zlomu k zemětřesení u Kolína nad Rýnem. Sven Schütte našel na podezdívce starého římského paláce z tohoto období známky osmi zemětřesení. Je to dávná událost, ale o to děsivější v našich souvislostech. V Basilei ve středověku bylo zaznamenáno zemětřesení 6,7 stupnice Richtera. Bylo to 18. října 1356. Lucern zasáhlo r. 470 před naším letopočtem a 18. září roku 1601, Londýn roku 1750, Piemont v minulosti zasáhlo zemětřesení o síle 5,7 stupně Richtera.

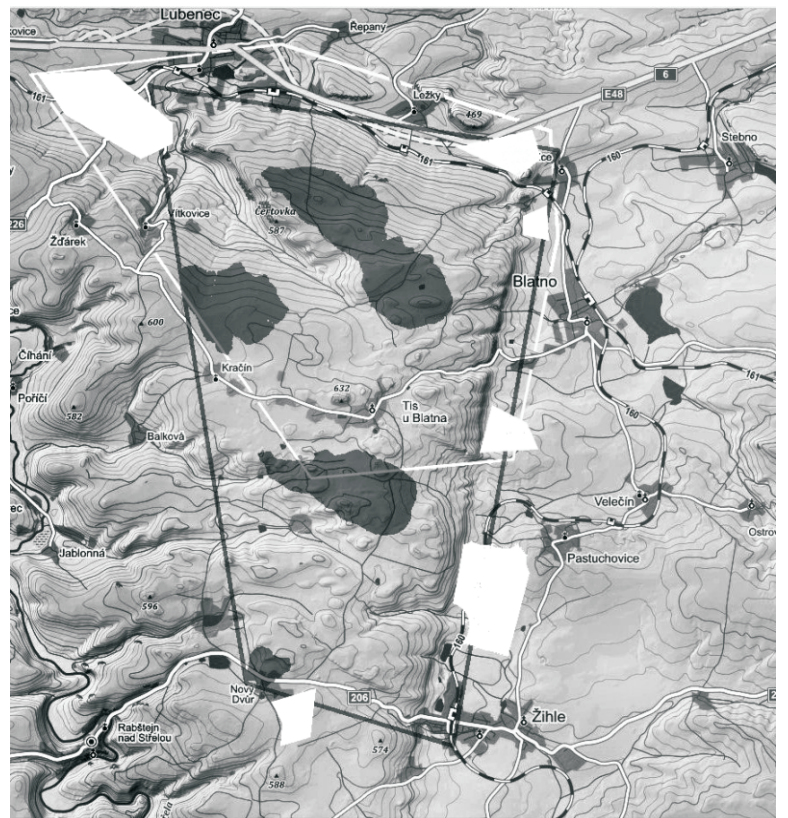
Při vybírání lokalit bylo právě z důvodů možných zemětřesení stanoveno kritérium vylučující lokality, přes které prochází nadregionální zlomy a zlomová pásma. I přesto, že se lokalita Čertovka nachází v pásmu Jáchymovského zlomu a v těsné blízkosti zlomů oherských, nebyla na základě zmiňovaného kritéria vyloučena! Jak je to možné? Nevím, nechápu. Někdo zřejmě hazard miluje.

Richard Kanta, Jiří Svejkovský

„Když už člověk jednou je, tak má koukat aby byl. A když kouká, aby byl, a je, tak má být to, co je, a nemá být to, co není, jak tomu v mnoha případech je.“

Vloni se na Čertovce stala symbolem boje proti úložišti vyhořelého jaderného paliva hrušeň. Pod její kořeny nám pomáhali uložit láhev se vzkazem pro příští generace zleva: senátorka A. Dermerová, poslanc M. Kučera a bývalý senátor M. Chládek. Starosta obce Lubenec je mimo záběr.

Světlá čára označuje polygon, na kterém SÚRAO požádalo o průzkumné území. Tmavá čára označuje polygon, v němž bylo hledáno homogenní těleso. Tmavé plochy označují nevhodnější části tělesa žulového masivu pro HÚ. Světější plochy jsou možná umístění povrchového areálu.

Zpráva z 10.5.2017- USA

V jaderném komplexu v Hanfordu na západě USA se zhroutil část tunelu, ve kterém je skladován radioaktivní odpad. Radiace podle úřadů neunikla. Komplex má pověst zamořeného a nebezpečného jaderného zařízení, upozornil deník The Independent. Příčina nehody se stále vyšetřuje. Tunel

byl však podle informací Independentu vysoce kontaminovaný a o elektrárně se hovořilo jako o „podzemním Černobylu“, kde dřív nebo později dojde k jaderné havárii. V současné době patří areál k nejzamořenějším v USA, likvidace odpadu se odhaduje na několik desítek let.

The Independent

Modrá je dobrá?

Tiská žula je pro svoji modrošedou barvu často kameníky nazývána „českým labradoritem“. Labradorit je vyhledávaný dekorativní kámen, který je díky opalescenci vzácných živců obsažených v hornině při určitém úhlu pohledu nádherně modrý. Jenže u tiské

žuly nezpůsobují namodralou barvu vzácné živce, ale obyčejný křemen. Proč je tedy běžně bílý nebo šedý křemen v tiské žule modrý?

Měřením je dokázáno, že tiský masív je ze všech vytipovaných masívů pro hlubinné úložiště nejstarší. Jeho stáří je 550 milionů let. Znamená to tedy, že během své existence musel čelit mnoha geologickým událostem způsobených horotvornými procesy. Kromě vzniklých zlomů a drcených zón v samotném masívu ale horotvorné deformace postihly i jednotlivé minerály v hornině. A právě tyto mikroskopické trhlinky a poruchy v krystalové mřížce jsou s největší pravděpodobností důvodem modrého zabarvení křemene. Hornina, která se zdá na první pohled kompaktní a homogenní, tak díky porušení jednotlivých minerálů může být poměrně propustná.

Doufejme jen, že odborníci ze SÚRAO si dostatečně uvědomují, že pro úvahy o ukládání vysoce radioaktivního odpadu v tiské žule modrá není zas tak úplně dobrá.

Jiří Svejkovský, geolog

Kde jsme a jak dál?

Stručná rekapitulace

V září 2013 byly na lokalitách podány žádosti o stanovení průzkumných území (obdobu dříve vydávaného povolení k průzkumu). Ministerstvo životního prostředí v průběhu rozhodování o žádostech sice projevilo „kolegiální pochopení“ pro amatérský přístup SÚRAO a žádostem nakonec vyhovělo, ale vlivem takového postupu vydaná rozhodnutí nabyla platnosti až v polovině roku 2015. V této věci byly vzápětí obcemi i spolky podány žaloby na MŽP, o kterých je rozhodováno až nyní. Ve čtyřech případech už soud označil rozhodnutí MŽP o průzkumných územích od počátku za neplatná, v lokalitě Čihadlo soud žalobu zamítl a o žalobách podaných v lokalitách Čertovka a Hrádek doposud soud nerozhodl.

Současná situace

Platností všech rozhodnutí o průzkumných územích stanovených v polovině r. 2015 skončily na všech lokalitách s koncem roku 2016 i přes následnou snahu SÚRAO o jejich zpětné prodloužení. Bez ohledu na skutečnost, že některá rozhodnutí prohlásil soud za neplatná už od samého počátku, **Správa úložiště nezískala plánovaná geologická data potřebná k porovnání vhodnosti lokalit.** Během celého roku a půl (6/2015 – 12/2016) se průzkumy na lokalitách nedařily ani rozběhnout. Správa úložiště totiž vypsalá zakázku na geofyzikální průzkum takovým způsobem, že ji musel zrušit Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. **Podle stále platného harmonogramu má být na sklonku roku 2018 rozhodnuto o čtyřech vhodnějších lokalitách. Bez geologických dat takové rozhodnutí nemůže být odborné, ale jen politické.** SÚRAO proto nyní narychlo realizuje některé geologické práce, které původně byly součástí geologického průzkumu. Protože ale nemá pro průzkum stanovená průzkumná území, tvrdí, že tyto práce nejsou geologickým průzkumem, ale jen geologickým výzkumem. Takové obcházení zákona by nebylo možné bez krytí kontrolního orgánu. Tím je Ministerstvo životního prostředí, které při vynucené kontrole podle očekávání žádné porušení zákona nezjistilo, protože práce jsou údajně realizovány „v nižší znalostní úrovni“. K prokázání vhodnosti lokalit však SÚRAO potřebuje údaje „vyšší znalostní úrovně“ z geologických průzkumů. Do plánovaného rozhodnutí o čtyřech vhodnějších lokalitách musí SÚRAO stihnout znovu podat žádosti o průzkumná území, pokud možno bez připomínek ostatních účastníků absolvovat správní řízení a po kladném rozhodnutí MŽP ještě stihnout skutečnou realizaci geologických průzkumů. Během necelých 9 měsíců tak musí stihnout to, na co minule nestačilo ani 39 měsíců (9/2013 – 12/2016). Selský rozum praví, že něco musí být ošizeno.

SÚRAO v těchto dnech znovu podává žádosti o stanovení průzkumných území na lokalitách s platností až do roku 2025. V harmonogramu je rok 2025 termínem, kdy má být vybrána hlavní a záložní lokalita pro úložiště. Budování hlubinného úložiště má být zahájeno na hlavní lokalitě. Kdyby se zde v průběhu stavby vyskytl nějaký geologický problém, stavba by měla být přesunuta na lokalitu záložní.

S ohledem na očekávaný odpor obcí v původních lokalitách byly přidány k těm původním (6+1) dvě nové lokality u jaderných elektráren v Temelíně a v Dukovanech. Sázka na obyvatele sítě s jádrem je očividně podobný krok, jakým byla k původním lokalitám v minulosti přidána Kraví hora. Žádosti o stanovení PÚ jsou tentokrát podávány postupně. První žádost byla podána na Kraví hoře, s časovým odstupem následovalo podání žádosti v Dukovanech a podle posledních informací je připraveno i v Temelíně. Žádná z těchto lokalit ale není ideální. Kraví hora je poddolovaná, v Dukovanech by raději než úložiště roztáčeli nový blok jaderné elektrárny, v Dukovanech i v Temelíně hrozí protesty Rakouska. Aby bylo dosaženo plánovaného počtu vybraných lokalit, SÚRAO musí k těmto „virtuálním“ lokalitám vybrat alespoň ještě jednu z původních šesti. Budou to zkoušet tam, kde očekávají nejmenší komplikace. Postupně podávání žádosti logicky směřuje k tomu, že z časových důvodů budou průzkumná území stanovena jen na lokalitách „politicky průchodnějších“ a že z tohoto omezeného počtu bude nakonec vybrána finální lokalita bez ohledu na její geologickou vhodnost a budoucí bezpečnost hlubinného úložiště. Opakované proklamace o transparentním výběru založeném na porovnání především geologické vhodnosti lokalit tak můžou zůstat zase jen nenaplněnými sliby.

Možnosti obcí hájit své zájmy

Postavení obcí v procesu přípravy hlubinného úložiště je obdobné jako v procesu povolování těžby vyhrazených nerostů. Jedinou možnost, jak efektivně zasáhnout do své budoucnosti, mají obce hned na počátku tohoto procesu. Tvrzení SÚRAO, že nyní jde jen o průzkumy, protože samotné úložiště má být v provozu až od roku 2065, je velkou manipulací poskládanou z malých pravd. Prostředkem k šíření této manipulace se stal i vědecký výzkum zveřejněný pod hlavičkou do té doby seriózního Sociologického ústavu Akademie věd ČR v posledních Zprávách ze Správy (Jaro 2018). Manipulování dotazovaných, že „povolením geologického průzkumu obec umožní pouze provedení, nikoli výstavbu hlubinného úložiště“ má odpoutat pozornost obcí od fáze rozhodování před geologickými průzkumy a dosáhnout co možná

nejhladšího průběhu rozhodování o stanovení průzkumného území. Jak ukázala medializovaná kauza Lithium, po vzájemném přehazování problému mezi MPO a MŽP na obou ministerstvech možná ke svému údivu zjistili, že ve fázi realizace geologického průzkumu už následně těžbě lithia zahraničními těžaři není schopno zabránit ani jedno z obou ministerstev. Je po této nedávné zkušenosti ještě vůbec uvěřitelné, že by ve fázi realizace geologického průzkumu pro hlubinné úložiště mohly budoucí dění ovlivňovat obce? Obce, do jejichž katastru má zasáhnout průzkumné území, se automaticky stávají účastníky správního řízení, v němž o stanovení průzkumného území rozhoduje MŽP. Během řízení můžou obce hájit své oprávněné zájmy i s ohledem na možný vliv budoucí stavby úložiště. Později už takovou možnost nemají. Na Čertovce roli obcí v řízeních doposud ve velké míře a snad i úspěšně suplovaly spolky. I když je účast veřejnosti v rozhodovací fázi před průzkumy omezena pouze na připomínkování, vyjádření nebo podávání návrhů, státní moc nedávným zamezením účasti spolků dále posílila svůj vrchnostenský přístup k rozhodování. Od roku 2018 spolky nemají možnost stát se účastníky správních řízení. **Stanovením průzkumného území pro úložiště dává stát najevo, že s možností vybudování úložiště na tomto území počítá.**

Původně měla dotčeným obcím a spolkům umožnit účast na rozhodování o úložišti Pracovní skupina pro dialog, spadající pod MPO, ale její existence se později ukázala jen jako splněná povinnost státu „v kolonce formuláře“ komunikace s veřejností. **Obce i spolky** proto Pracovní skupinu opustily a jako nástroj k prosazení svých oprávněných zájmů **založily Platformu proti hlubinnému úložišti.** Ta nyní sdružuje 36 členů - 24 obcí a měst a 12 spolků. **Z lokality Čertovka** jsou zakládajícími členy tři spolky, ale až nyní vstoupila do Platformy první a jediná obec **Lubenec.** Příkladem opačného přístupu obcí může být lokalita Březový potok na Klatovsku, kde jsou členy Platformy kromě jednoho spolku také všech šest tzv. dotčených obcí a ještě tři další,

jichž se problém úložiště oficiálně netýká, protože průzkumné území nezasahovalo do jejich katastrů. Nyní tam ještě vyjádřila obcím podporu místní akční skupina MAS Pošumaví sdružující mj. 99 obcí.

Důvody, proč se situace v lokalitě Čertovka vyvíjela jinak než v ostatních lokalitách, je možné zčásti hledat v malém počtu „zasazených“ obcí, dále pak v geografické poloze těchto obcí na rozhraní krajů. **I když geologický průzkum oficiálně zasáhl pouze do katastrů čtyř obcí, ve dvou krajích (v Ústeckém a Plzeňském), geologické práce, ovšem v tomto případě označované jako geologický výzkum, probíhají i v katastrech dalších sedmi obcí ležících také v krajích Středočeském a Karlovarském. Kromě dotčených obcí Blatno, Lubenec, Tis a Žihle také v obcích Jesenice, Chyšce, Manětín, Kryry, Krty, Pastuchovice, Vroutek, Velečín.**

Příslušnost obcí k rozdílným krajům má za následek méně příležitosti (možná i ochoty) k vzájemné bližší spolupráci a ke koordinaci postupu v této oblasti. To je spolu s absencí aktivního přístupu dalších obcí na Čertovce příčinou, proč naše lokalita, i bez ohledu na přinejmenším sporné geologické podmínky pro vybudování úložiště, stále patří mezi ty favorizované. Situace tady je srovnatelná už jen s poddolovanou lokalitou Kraví hora na Vysočině. Místní občané mnohdy netuší, že o jejich budoucnosti je rozhodováno za zavřenými dveřmi, kde těm, co rozhodují, dělá společnost několik příkyvujících starostů. Na poslední informační schůzce SÚRAO se starosty dotčených obcí dne 8. března 2018 v Blatně navíc zazněla údajně také informace, že není nutné, aby nově stanovené průzkumné území bezpodmínečně zasahovalo do katastru obce Lubenec. Pokud by taková možnost existovala, s přičiněním starostů Beneše (Blatno) a Procházků (Žihle) a bez jediné oponující obce Lubenec by lokalita Čertovka mohla být vybrána už v roce 2025 jako ta nejvhodnější pro vybudování hlubinného úložiště.

Pavel Pavlík

Spolky SOS Lubenec a Za záchranu kostela sv. Jiljí

pořádají v rámci celostátního

Dne proti úložišti

20.4.2018 Lubenec

Lampionový průvod kolem rybníka

19:00 Sraz na břehu rybníka u rybárny v Lubenci.

20:00 Táboraček za rybníkem. Buřty a kytara zajištěna.

Každý účastník z prvních sta obdrží zdarma buřt a lampion.

21.4.2018 Libyně - kostel

Hudbou proti úložišti

Zahájení vernisáže nejlepších fotografií Dolního Poohří

(ve spolupráci s destinací Dolního Poohří).

16:00 Beseda k úložišti jaderného odpadu, kde jsme a jak dál?

18:00 Koncert Jany Loty - neuvěřitelně charizmatický hlas zpěvačky.

Dobrou náladu
vezměte s sebou.

Jana Lota

Další informace:

www.vitrage.skloart.cz/kostel-sv-jilji

www.facebook.com/sos.lubenec

www.nechcemeuloziste.cz

Koordinace na celostátní úrovni:

Platforma proti úložišti

„Co je přesně špatného na tom, že by to úložiště bylo u Lubence?“

Nejde jen o to, že se nádherný kus krajiny provrtá 70 km chodeb, tyto budou sloužit jako největší skládka nebezpečného odpadu v celé České republice. Tímto "odpadem" je nejen vyhořelé palivo z elektráren, ale i veškeré další vysoce radioaktivní odpady včetně kusů odpadů jaderných

elektráren a radioaktivní voda. Od počátku je anabáze vyhledávání vhodné lokality spojena s celou řadou přehmatů státních úředníků, kdy např. i záměrně z geologické mapy vymazali významný jáchymovský zlom, kdy odborné posudky, které upozorňují na nevhodnost Čertovky, zamlčí...

Obce jsou upláceny miliónovými částkami, aby souhlasily s průzkumy, jejichž součástí je nejen zničení obrovských lesních ploch, ale i rubání prvních štol. Pokud by byl Lubenec vybrán, na 35 let by se proměnil v obrovské staveniště. Bude se jednat o daleko složitější stavbu, než byl Tunel Blanka. A tunel a tunelování tu sehraje svoji významnou roli...

Pojďme v pátek a v sobotu vyjádřit svoji souzálčnost s krajinou. Nebudme lhotejní a zalezli ve svých uličkách. Hrozba megalomanské stavby se 70 km chodeb naplněných radioaktivním "odpadem" není zažehnána. A rozhodují o ní lidé, kteří do lesa nestrčili ani nos...

Marcela Svejkovská

Rašeliniště, vzácné rostliny a mloci. Je smutné, že jinde se vyhlásují chráněná území, na Čertovce se o ochraně unikátní přírody mlčí. Proč asi? Kolik lidí se o to zajímá? Máme právo rozhodovat o osudu krajiny a měnit životní prostředí?

Bude úložiště radioaktivního odpadu na Čertovce?

Pokud se bude situace vyvíjet tak jako dodnes, s největší pravděpodobností si můžeme vsadit, že úložiště u nás bude. Zejména díky vstřícné činnosti p. soudruha Beneše – starosty Blatna, jenž ujišťuje ministerstvo o svém velkém přání žít vedle úložiště. Také je zvláštní, když si starostové z Platformy proti úložišti zamluví schůzku s panem ministrem, jak se říká mezi čtyřma očima, a ve dveřích je vítají dva starostové z naší lokality – starosta Blatna a Žihle, kteří samozřejmě mají odlišné názory.

Tudíž jestliže se něco nestane (např. ve Francii se lidé zabarikádovali v obecním lese a nechtěli jej vydat ke stavbě úložiště), pokud se u nás nějak veřejně a hodně viditelně lidé proti úložišti nepostaví, pak se máme na co těšit. Často poslouchám: „Ze si vlastně stát udělá stejně, co chce a nebude brát v potaz názor občanů.“ Což stáť samozřejmě může a má na to dost prostředků, ale jsou pořád nějaké volby a tam, kde budou lidé opravdu protestovat a úložiště odmítat, tak stáť svým voličům ustoupí. Proto Vás vyzývám, pokud si nepřejete 20 let žít na staveništi, přijít o nádhernou přírodu, kterou nám může celý svět závidět, přijďte nás podpořit v rámci celostátního dne proti úložišti na lampiónový průvod 20.4. nebo 21.4. do kostela sv. Jiljí na besedu a koncert.

Tento rok bude velmi důležitý. Budou se z osmi lokalit vybírat jen čtyři a tam, kde bude nejmenší odpor, tam se projde do dalšího kola. Dnes již je vše pouze v rukách starostů. Díky novele stavebního zákona již spolky nemohou být účastníky řízení. Takže stáť jedná pouze se starosty. Proto, až budou volby, zvažte, který starosta jezdí každý rok se SÚRAO na poznávací zájezdy a který tak moc touží po pocitu moci a financích. Pohádkám o světlých zítřcích bez práce, kdy se všichni budeme mít vedle úložiště dobře a nebudeme muset hnout prstem, snad normální člověk už nemůže věřit.

Do roku 2025 bude rozhodnuto

a budou za námi hluboké vrty. Je to tak krátký čas, že se bude týkat každého z nás. Proto prosím, neseďte u svých oblíbených televizních pořadů, nenechte za sebe rozhodovat druhé a zejména pražské jaderné lobby, které se na našem neštěstí chce obohatit. Ukažme těm úředníkům, že si nenecháme od nich nic líbit. Nechtějí s námi jednat a nazývají nás ekoteroristy, ale my jen bráníme svůj majetek a svobodu. Záměrně nám nechtějí přesně říci, jak to bude se stavební uzávěrou, záměrně nám nechtějí říci, jaké dopady bude mít stavba na vodní zdroje a hlavně se nám bojí říci, že nad úložištěm, ani v jeho bezprostřední blízkosti, pokud by bude horká komora na povrchu, nebudou moci lidé bydlet a budou nás muset vystěhovat....

A co nám stáť nabízí? O kompenzacích pro obyvatele nechce jednat. Ale na Moravě, když se má stavět velká vodní

nádrž, tak postižená obec získala více jak 450 miliónu korun a obyvatelům byly nabídnuty pozemky na budoucích plázcích....

Tudíž, pro tyto současné úředníky snad ani nejsme lidé. A jak to bude s prací, kterou p. starosta Blatna lidem slibuje? Domnívám se, že rekvalifikovat nás na jaderné inženýry je asi nereálná představa a uklízeček asi zas tak hodně u radioaktivního odpadu nebude třeba. Příkladem nám může být stavba dálnice u Lubence, tam byl jako hlídač zaměstnan jen jeden místní občan.

Závěrem chci říci, že pokud tu úložiště opravdu bude, budeme se snažit, aby hlavní vstup byl od Malměřic. Přání by se měla měla p. Benešovi plnit nejen o Vánocích a nevím, proč by kvůli jeho ambicím a egu měly zmizet zrovna tři z obcí Lubenecka.

Děkujeme všem našim podporovatelům za pomoc.

Jitka Kantová

Ze Švédska

Inženýr Björn Dverstorp, který je přímo odpovědný za posouzení dlouhodobé bezpečnosti systému, vyjádřil vážné obavy ohledně trvanlivosti měděných kontejnerů, v nichž má být palivový odpad nakládán a skladován. A není sám. Problémy týkající se výběru medií pro kontejnery vznesla také řada vedoucích pracovníků na Královské technologické univerzitě ve Stockholmu.

Kritériem pro schválení je předpoklad, že kontejnery zůstanou nedotčeny po dobu sta tisíc let. S odkazem na rizika četnosti deformací, tvorbu trhlin v důsledku koroze a zkrhnutí při styku s vodíkem, Dverstorp varuje, že v nejhrošším případě by kontejnery mohly selhat během prvních 300 let po zazátkování úložiště. (Selhání primární bariéry v této fázi by mohlo znamenat 41-násobné zvýšení radiačních emisí z úložiště.)

Z jiných lokalit – Březový potok

Máme objekt v Olšanech, který nám banka odmítla zafinancovat, s výhledem na možné umístění HÚ v tomto regionu a následně znehodnocení nemovitosti. O nezájmu o nemovitosti ze strany kupujících nemusím ani hovořit.

Pakliže dojde k zúžení lokalit na čtyři, stanou se tyto vybrané z hlediska realitního trhu mrtvou

„Mějte dobrou náladu. Dobrá nálada sice vaše problémy nevyřeší, ale našte tolik lidí kolem, že stojí za to si ji užít.“

oblastí a nemovitosti se tímto dostávají na velmi nízkou úroveň. To bude mít s jistotou výsledek pádu cen nemovitostí a zároveň velkou finanční dosažitelnost pro „nízkopříjmové“ skupiny obyvatel a zároveň spekulativní prodeje, resp. přesun neprizpůsobivých obyvatel do těchto lokalit různými makléřskými subjekty.

Závěr si každý jistě domyslí sám. Ale je to o lidech v regionu. Laxnost a nezájem o dění se projeví velice rychle.

Jan Benda, realitní poradce, Realitní společnost České spořitelny a.s. Klatovy.

Bouřlivá diskuze k úložišti ve Stebně.

Vyjádření Platformy proti hlubinnému úložišti

Antimýty reagující na Zprávy ze Správy (jaro 2018), díl první

SÚRAO se ve své poslední propagační tiskovině Zprávy ze Správy šířené po internetu i do schránek lidem v ohrožených lokalitách vrátilo k napadání všech, kdo s jeho postupy nesusouhlasí. Protože na jediné (třinácté) stránce 4x jmenuje Platformu proti hlubinnému úložišti, lze se domnívat, že přisuzuje podávání nestřízlivých a zkreslených informací právě nám. Postupně proto zareagujeme na jednotlivé fabulace.

„Mýtus první: hlubinné úložiště nepotřebujeme“

„Odpůrci hlubinného úložiště pracují s teorií, že hlubinné úložiště vlastně nepotřebujeme.“

Autoři těchto slov dobře ví, že je pravda jiná. Členové Platformy proti hlubinnému úložišti připouští, že možná nakonec nic vhodnějšího pro tak nebezpečný jaderný odpad, kterým vyhořelé jaderné palivo je, nenajdeme. Platforma ale prosazuje celospolečenskou debatu o problému vyhořelého jaderného paliva a různých způsobech řešení. Nelze se spokojit se situací, že doposud nebyly poctivě porovnány a zváženy přínosy a rizika různých možností a jako jediné je připravováno právě konečné hlubinné úložiště na základě rozhodnutí z konce minulého století. Upřednostňované řešení by mělo mít co nejmenší dopady na život lidí a životní prostředí. Skutečný problém ale tkví ve faktu, že každý rok přidáváme do mezískladů dalších více než 100 tun vyhořelého paliva.

„.... musíme se vypořádat i s radioaktivními odpady. Je to úkol pro současnou generaci, který nemůžeme odkládat a přenášet na naše děti.“

Ve skutečnosti největší zátěž se stavbou a provozem úložiště na naše děti, vnoučata, právnučata či praprávnoučata přenášíme. Vyhořelé jaderné palivo se bude podle vládních plánů hromadit u jaderných elektráren nejméně do roku 2065 a teprve poté se má začít převážet do úložiště. Etapa

zavážení, přebalování a ukládání při souběžně probíhající rubání dalších prostor úložiště bude trvat dalších padesát a možná více let. Pokud tedy pod slovy „vypořádat se“ myslí SÚRAO schování odpadu pod zem, i toto bude v rukách zejména našich potomků. Ti také odnesou, když dnes něco uspěcháme a podceníme. Další tisíce generací pak budou v ohrožení, pokud dnes technologickým optimistům něco nevyjde a radioaktivita se dostane na povrch.

„SÚRAO ... čelí trvalému tlaku ze strany radikálních odpůrců úložiště. Ti se zorganizovali především v tzv. Platformě proti hlubinnému úložišti.“

Je možné, že pro pracovníky SÚRAO jsou požadavky na informační otevřenost, průhlednost, předvídatelnost, snaha o veřejnou diskusi o problému jaderných odpadů nebo prosazování zákona, který by zlepšil postavení samospráv při rozhodování o jejich budoucnosti vůči státu, vnímány jako příliš radikální. Ale to je problém na straně Správy. Můžeme ji jen ujistit, že když své metody práce nezmění, bude i nadále pod tlakem nejen 24 měst a obcí a 12 spolků, které se v Platformě sdružily, ale i dalších, kteří se snaží o totéž.

Vydávání tiskovin, lobbying, žaloby, besedy, promítání filmů, koncerty, divadelní představení, pochody, cyklojízdy, štafetové běhy nebo sázení stromů, tedy formy práce, které členové Platformy používají, mezi radikální metody nepatří ani náznamem. Jenže tohle na Správě úložišť od svých kolegů z Německa či Francie, kde k radikálnějších formám odporu skutečně dochází, znají. Můžeme se tak domnívat, že pravým účelem nálepkování „radikální odpůrce úložiště“ je v českém prostředí ostrakizovat, probouzet nesympatie vůči všem, kdo s postupem SÚRAO nesusouhlasí. A to skutečně tuto státní instituci necítí.

Petr Nohava, mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti
Edvard Sequens, sekretář Platformy proti hlubinnému úložišti

